

КОНТРОЛА ПОСЛОВАЊА БАНАКА

Извештај за други квартал 2009. године

Садржај

КОНТРОЛА ПОСЛОВАЊА БАНАКА	1
ИЗВЕШТАЈ ЗА ДРУГИ КВАРТАЛ 2009. ГОДИНЕ	1
I. БАНКАРСКИ СЕКТОР У ДРУГОМ КВАРТАЛУ 2009. ГОДИНЕ	3
СТРУКТУРА БАНКАРСКОГ СЕКТОРА НА ДАН 30.06.2009. ГОДИНЕ	3
<i>Број банака и организациона мрежа .....</i>	<i>3</i>
<i>Број запослених у банкарском сектору .....</i>	<i>3</i>
<i>Власничка структура банака .....</i>	<i>4</i>
<i>Тржишно учешће .....</i>	<i>5</i>
БИЛАНС СТАЊА БАНКАРСКОГ СЕКТОРА	7
КРЕДИТНА АКТИВНОСТ	9
ДЕПОЗИТНА АКТИВНОСТ	10
КРЕДИТНА ЗАДУЖЕНОСТ БАНКАРСКОГ СЕКТОРА У ИНОСТРАНСТВУ	11
РИЗИЦИ У БАНКАРСКОМ СЕКТОРУ	13
1. <i>Кредитни ризик .....</i>	<i>13</i>
2. <i>Ризик ликвидности .....</i>	<i>16</i>
3. <i>Девизни ризик .....</i>	<i>18</i>
АДЕКВАТНОСТ КАПИТАЛА	19
ПОКАЗАТЕЉИ ПРОФИТАБИЛНОСТИ ПОСЛОВАЊА БАНКАРСКОГ СЕКТОРА	22
АГРЕГАТНИ ИЗВЕШТАЈ О ПРИХОДИМА И РАСХОДИМА	25
II. РЕГУЛАТОРНА АКТИВНОСТ НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ	28

I. Банкарски сектор у другом кварталу 2009. године

Структура банкарског сектора на дан 30.06.2009. године

Број банака и организациона мрежа

На крају другог квартала 2009. године послују укупно 34 банке односно непромењени број у односу на претходни квартал.

Организациона мрежа свих банака укључује укупно 2.696 пословних јединица, филијала, експозитура, шалтера, као и агенција и мењачница, односно за 32 мање него на крају првог квартала 2009. године.

Табела 1. Број банака и организациона мрежа

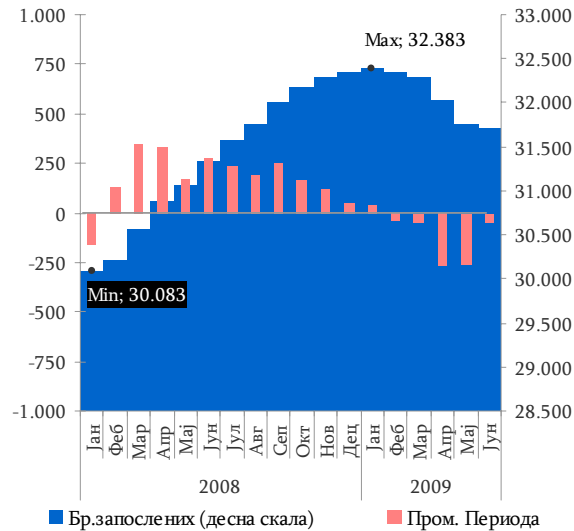
Опис	Дец. 2007.г	Дец. 2008.г	Јун, 2009.г
Број банака	35	34	34
Укупно организационих јединица:	2.435	2.711	2.696
А. Број пословних јединица	80	70	67
Б. Број филијала, експозитура и шалтера	2.321	2.607	2.593
В. Остало	34	34	36

Број запослених у банкарском сектору

Банкарски сектор Србије је на крају другог квартала 2009. године запошљавао 31.715 лица. У односу на крај 2008. године дошло је до додатног смањења броја запослених од 2% одн. 627 лица (по месецима: јануар +41, фебруар -41, март -50, април -268, мај -263 и јун -46).

Од укупног броја банака, у односу на претходни квартал три банке нису мењале број запослених (Поштанска штедионица, Косовско Метохијска банка и Привредна банка Панчево) – 19 банака је смањило број запослених (највише Alpha банка за 175, следи OTP Банка за 106 и Комерцијална банка за 98 лица) док је 12 банака повећало број запослених (и то највише Societe Generale банка за 16, АИК банка за 13 и Нуро-Алре-Adria банка за 12 лица).

График 1 – Запосленост у банкарском сектору Србије

Приметно је успоравање стопе раста броја запослених у банкарском сектору Србије у току 2008. које је кулминирало максималним бројем од 32.383 на крају јануара 2009. Након јануара банкарски сектор практично из месеца у месец смањује број запослених при чему су најзначајнија смањења до сада била у априлу и мају.

Табела 2. Преглед броја запослених од децембра 2006. до јуна 2009.

	Структура према власништву			
	Државне	Приватне	Стране	Укупно
Бр.запослених - Јун.2009.	7.275	2.145	22.295	31.715
Промена бр.запослених*	(173)	23	(477)	(627)

*у односу на децембар 2008.

Власничка структура банака

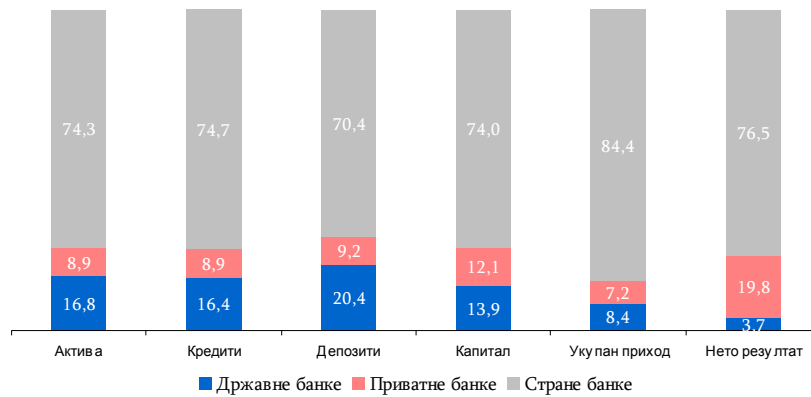
На крају јуна 2009. године:

- 20 банака је у већинском власништву страних акционара,
- 6 банака у већинском власништву домаћих физичких и правних лица,
- 8 банака у већинском власништву Републике Србије.¹

¹ Банке у којима је РС већински или појединачно, посредно или непосредно, највећи акционар.

Детаљнији преглед структуре власништва за одређене категорије биланса стања и успеха банкарског сектора се налазе графику 2.

График 2. Преглед појединих основних категорија биланса стања и успеха према власничкој структури (у %, јун 2009.)

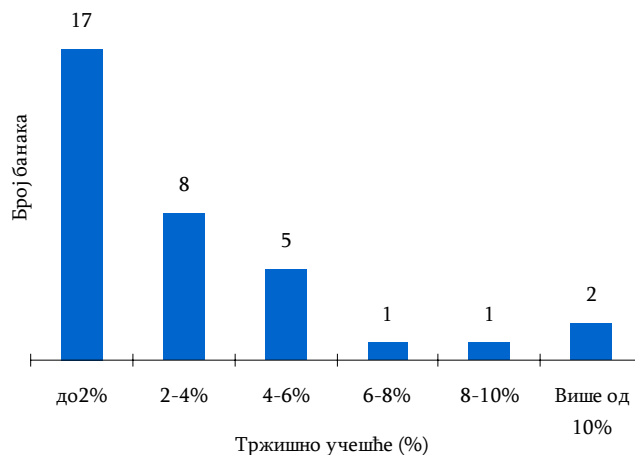

Тржишно учешће

Укупна актива банкарског сектора на крају јуна 2009. године износи 1.859,6 милијарди РСД.

Распоред банака у банкарском систему Србије према висини тржишног учешћа је дат у Графику 3.

График 3. – Преглед тржишног учешћа банака (актива)

Банкарски сектор је у значајној мери фрагментисан, што се огледа и у чињеници да чак 17 банака има тржишно учешће мање од 2% (мерено учешћем активе појединачне банке у укупној активи банкарског сектора).

На крају другог квартала 2009. године две банке имају тржишно учешће веће од 10% - највеће тржишно учешће има Banca Intesa са 14.8% и следи је Комерцијална банка са 10.2%.

У табели 3 је дат приказ банака према тржишном учешћу које на дан 30. јуна 2009. за првих 10 банака износи 69.3% укупне активе као и детаљан преглед учешћа осталих банака.

Табела 3 – Преглед тржишног учешћа појединачних банака (јун 2009)

Р.бр.	Банка	Учешће (y%)	Р.бр.	Банка	Учешће (y%)	Р.бр.	Банка	Учешће (y%)
1)	Banca Intesa	14,78	13)	Erste Bank	2,79	25)	Marfin Bank	0,77
2)	Komercijalna banka	10,19	14)	OTP banka Srbija	2,47	26)	Findomestic banka	0,63
3)	Raiffeisen Banka	8,80	15)	Pojoprivredna banka Agrobanka	2,46	27)	Srpska banka	0,52
4)	Hypo Alpe-Adria-Bank	6,69	16)	NLB banka Beograd	2,10	28)	Credy banka A.D.- Kragujevac	0,43
5)	Eurobank EFG	5,82	17)	Piraeus Bank	2,05	29)	Jugobanka Jugbanka K.Mitrovica	0,42
6)	Unicredit Bank Srbija	5,53	18)	Meridian Bank - Credit Agricole Group	1,76	30)	JUBMES banka	0,38
7)	AIK banka	4,97	19)	Univerzal banka	1,50	31)	Privredna banka A.D.- Pančevo	0,24
8)	Societe Generale banka Srbija	4,91	20)	Banka Poštanska štedionica	1,45	32)	Opportunity banka	0,24
9)	Vojvodanska banka	4,27	21)	Čačanska banka A.D.- Čačak	1,07	33)	Moskovska banka	0,07
10)	Volksbank	3,36	22)	Privredna banka Beograd	1,02	34)	Kosovsko Metohijska banka	0,03
11)	ProCredit Bank	3,33	23)	Metals banka	1,00			
12)	Alpha Bank Srbija	3,08	24)	KBC banka	0,86			

Истовремено показатељ нивоа концентрације у банкарском сектору, Хиршман Херфиндал Индекс², се налази посматрано у последњих 12 месеци на новом максимуму од 650 индексних поена. Минимум за последњих 12 месеци је био у октобру са 611 индексних поена. Иако је тренд растући, поменути показатељ је значајно испод нивоа од 1000 који би означио постојање умерене концентрације.

Табела 4 – Преглед показатеља конкурентности и концентрације банкарског сектора

Година	Месец	Учешће првих 5 банака (%)	Учешће првих 10 банака (%)	HHI Актива
2009	Јун	46,28%	69,31%	650
	Март	46,38%	68,20%	642
2008	Децембар	46,17%	68,49%	627
	Септембар	45,20%	68,71%	617

² *Hirschman Herfindahl Index (HHI)* – ниво индекса до 1000 означава да не постоји концентрација; ниво индекса од 1000 до 1800 означава постојање умерене концентрације; ниво индекса изнад 1800 означава постојање значајне концентрације.

Биланс стања банкарског сектора

Билансна сума банкарског сектора на дан 30. јуна 2009. године износи 1.859,6 млрд. РСД и већа је за 54,7 млрд. РСД . или за 3%, у односу на први квартал 2009. године односно за 82,7 млрд. РСД или за 4,7% у односу на почетак године.

У оквиру структуре активе банкарског сектора нису забележене значајније измене у односу на претходни квартал. Највећи део билансне активе банака од 58,5% представљају Дати кредити и депозити (март 61,2%) и затим следе Оповиви кредити и депозити са 18,7% (март 17%). Готовина и готовински еквиваленти чине 12,6% билансне активе банкарског сектора (март 12,4%), док су све остале ставке са учешћем мањим од 4% (март, такође мање од 4%).

Табела 5 – Биланс стања банкарског сектора ³ (у млрд. РСД)

АКТИВА	31.12.2007.		31.12.2008.		30.06.2009.		Индекс раста за II/IV квартал	Индекс раста за 2008.	Индекс раста за 2007.
	Износ	Учешће у %	Износ	Учешће у %	Износ	Учешће у %			
Готовина и готовински еквиваленти	80,3	5,1	266,7	15	233,6	12,6	88	332	111
Оповиви депозити и кредити	551,5	35,3	276,2	15,5	348,0	18,7	126	50	133
Потраживања за камату, накнаду и по основу промене фер вредности деривата	6,6	0,4	9,7	0,6	15,4	0,8	159	148	131
Дати кредити и депозити	774,3	49,6	1.068,5	60,1	1.087,0	58,5	102	138	144
Хартије од вредности	19,3	1,2	19,7	1,1	35,5	1,9	180	102	73
Удели (учешћа)	6,2	0,4	5,4	0,3	6,4	0,3	119	87	143
Остали пласмани	45,4	2,9	37,6	2,1	39,4	2,1	105	83	131
Нематеријална улагања	6,1	0,4	6,3	0,4	6,1	0,3	97	104	104
Основна средства и инвестиционе некретнине	57,0	3,7	66,2	3,7	66,5	3,6	100	116	113
Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	0,3	0,0	0,2	0,0	0,3	0,0	155	64	85
Одложена пореска средства	2,5	0,2	2,5	0,2	2,4	0,1	96	100	102
Остала средства	12,3	0,8	17,8	1	19,0	1,0	107	145	96
Губитак изнад износа капитала						0,0			
УКУПНО	1.561,8	100	1.776,9	100	1.859,6	100,0	105	114	134

³ Са применом од 1. јула 2008. год. на снази су нови Правилник о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за банке, Упутство о обавези и начину прикупљања, обраде и достављања података о стању и структури пласмана, потраживања и обавеза банака, као и Правилник о обрасцима и садржини позиција у обрасцима финансијских извештаја за банке. Подаци за 2007. годину су изведени ради упоредивости.

Сектор за контролу пословања банака

ПАСИВА	31.12.2007.		31.12.2008.		30.06.2009.		Индекс раста за II/IV квартал	Индекс раста за 2008.	Индекс раста за 2007.
	Износ	Учешће у %	Износ	Учешће у %	Износ	Учешће у %			
Трансакциони депозити	300,5	19,2	271,3	15,3	274,1	14,7	101	90	134
Остали депозити	659,6	42,2	753,4	42,4	826,6	44,4	110	114	149
Примљени кредити	169,6	10,9	189,5	10,7	178,1	9,6	94	112	79
Обавезе по основу хартија од вредности	2,6	0,2	0,0	0	0,3	0,0		1	25960
Обавезе по основу камата, накнада и промене вредности дерививата	2,8	0,2	2,1	0,1	1,7	0,1	79	75	284
Резервисања	11,3	0,8	14,0	0,8	13,6	0,7	97	123	120
Обавезе за порезе	0,6	0,0	0,7	0,0	0,3	0,0	49		
Обавезе из добитка	0,6	0,0	1,2	0,1	0,5	0,0	41	184	90
Обавезе по осн. сталних сред. намењ. продаји и сред. посл. које се обуст.									
Одложене пореске обавезе	0,6	0,0	0,6	0,0	0,7	0,0	113	104	80
Остале обавезе	85,1	5,5	124,2	7	130,5	7,0	105	146	143
ОБАВЕЗЕ	1.233,3	79	1.357,0	76,4	1426,3	76,7	105	110	129
Капитал	328,5	21	419,9	23,6	433,3	23,3	103	128	152
акцијски и остали капитал	272,8	17,5	332,7	18,7	336,4	18,1	101	122	149
резерве	47,6	3	74,3	4,2	101,4	5,5	136	156	156
нереализовани губици по осн. харт. од вред.			0,1	0,0	0,1	0,0	124		
акумулирана добит/губитак	8,0	0,5	13,0	0,7	-4,4	-0,2	-34	162	246
УКУПНО	1.561,8	100	1.776,9	100	1859,6	100,0	105	114	134

Структура пасиве биланса стања такође није забележила значајније промене у односу на претходни квартал. У пасиви биланса стања банкарског сектора 76,7% чине позајмљени извори финансирања (март 76,1%), а 23,3% капитал (март 23,9%). Највећи део позајмљених извора чине Остали депозити са 44,4% (март 44,7%), Трансакциони депозити са 14,7% (март 13,8%) и Примљени кредити са 9,6% укупне пасиве (март 9,7%).

Капитал банака износи 433,3 млрд. РСД (у односу на четврти квартал 2008. године увећан је за 13,4 млрд.дин. или 3%). У оквиру капитала, акцијски и остали капитал износи 336,4 млрд. РСД што је за 1% више него у четвртом кварталу 2008. године. Друга по ставка по величини су Резерве које су увећана за 36% у односу на крај прошле године, на ниво од 101,4 млрд. РСД. Повећање резерви од додатних 27,1 милијарду РСД је превасходно учињено на терет акумулиране добити као и добити из текуће године.

Ванбилансне позиције банака достигле су износ од 2.712,2 милијарди РСД (март 2.411,2 млрд. РСД) и у односу на стање првог квартала 2009.

године су увећане за 301 млрд. РСД односно око 12%. Највећа појединачна ванбилансна ставка је Друга ванбилансна актива⁴ која чини 53,2% свих ванбилансних ставки (март 53,8%). Друга по величини ванбилансна ставка су Дате гаранције и друга јемства које чине 15,6% укупних ванбилансних ставки (март 18,1%). Највећи део укупне ванбилансне активе се односи на неризичне ставке – у јуну свега 22,9% (март 27%) ванбилансне активе односно 622,2 млрд. РСД се односи на класификоване (ризичне) ванбилансне ставке.

Кредитна активност

Преглед структуре пласмана банака и њеног кретања дат је у следећој табели:

Табела 6 – Кредитна активност банака (у млрд РСД)

Сектор	31.12. 2007.		31.12. 2008.		30.06. 2009.		Индекс раста за II /IV квартал	Индекс раста за 2008.	Индекс раста за 2007.
	Износ	Учешће у %	Износ	Учешће у %	Износ	Учешће у %			
ПРИВРЕДА	437,4	57,5	632,2	61,5	699,4	60,4	111	145	135
СТАНОВНИШТВО	302,5	39,8	364,3	35,5	370,2	31,9	102	120	154
За стамбену изградњу	89,4	11,8	160,8	15,6	172,0	14,8	107	180	189
ЈАВНИ СЕКТОР	13,9	1,8	17,4	1,7	73,9	6,4	425	125	64
СЦГ	0,0	0	0,0	0		0,0	0	0	0
Република Србија	7,0	0,9	8,2	0,8	64,5	5,6	787	117	42
Локална самоупр.	6,9	0,9	9,1	0,9	9,4	0,8	103	132	146
ДРУГЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ	1,2	0,1	10,6	1	9,9	0,9	93	867	161
НЕПРОФИТНЕ ИНСТИТ.	5,8	0,8	3,1	0,3	5,4	0,5	174	54	138
УКУПНО	760,9	100	1.027,6	100	1.158,8	100,0	113	135	139

Кредитна активност банкарског сектора је на крају другог квартала на нивоу од 1.158,8 милијарди РСД што је у односу на последњи квартал 2008. године повећање од 131,2 млрд. РСД односно 13%. Међутим, у поређењу са првим кварталом ове године, раст кредитне активности износи 49 млрд. РСД при чему се практично сав раст дугује повећању пласмана јавном сектору. Наиме, Републици Србији је пласирано додатних 52 млрд. РСД више у односу на први квартал. На тај начин, ова категорија пласмана је на крају другог квартала постала трећа по величини учешћа у укупним пласманима са 6,4%. Највећи део пласмана је усмерен у краткочне хартије од вредности Републике Србије.

Од осталих сектора, доминантно учешће бележе пласмани привреди са 60,4% (март 63%) који су на неизмењеном нивоу од 699 млрд. дин. у односу на први квартал 2009. године. Пласмани становништву су мањи у односу на претходни квартал за 5 млрд. дин. и чине 31,9% укупних

⁴ Примљене гаранције и друга јемства, средства из депо послова и остала ванбилансна актива.

пласмана (март 33,8%). Кредити за стамбену изградњу су у истом периоду неизмењени.

Табела 7 – Преглед показатеља концентрације кредита банкарског сектора

Година	Месец	Учешће првих	Учешће првих	ННИ
		5 банака (%)	10 банака (%)	Кредити
2009	Јун	47,22%	70,79%	676
	Март	47,17%	69,57%	660
2008	Децембар	48,13%	69,94%	668
	Септембар	44,82%	67,60%	610

Пет, односно десет банака са највише одобрених кредита, учествује са 47,2%, односно 70,8% респективно, у укупној кредитној активности банкарског сектора. ННИ индекс концентрације кредита износи 676.

Депозитна активност

Преглед секторске структуре депозита и кретања депозита дат је у следећој табели:

Табела 8 – Депозитна активност банака (у млрд РСД)

Сектор	31.12.2007.			31.12.2008.			30.06.2009.			Индекс раста за II/IV квартал	Индекс раста за 2008.
	динари	девизе	укупно	динари	девизе	укупно	динари	девизе	укупно		
Укупни депозити	344,0	616,2	960,2	317,6	707,1	1.024,7	296,0	804,7	1.100,7	107	107
Банке	30,2	93,4	123,7	56,1	98,3	154,4	42,7	48,0	90,8	59	125
Јавна предузећа	31,9	7,8	39,7	25,4	22,5	47,9	27,2	31,8	59,0	123	121
Друга предузећа	185,1	105,6	290,7	152,8	115,2	268,0	125,5	145,4	270,9	101	92
Јавни сектор	26,6	0,9	27,4	20,1	1,0	21,1	34,9	1,8	36,6	174	77
Страна правна и физичка лица	6,4	24,6	31,0	3,6	54,2	57,8	6,2	113,0	119,2	206	186
Становништво	46,8	381,4	428,2	52,4	414,5	467,0	41,4	461,4	502,8	108	109
Остало	17,1	2,4	19,5	7,1	1,5	8,6	18,1	3,4	21,4	249	44

Укупни депозити банкарског сектора у другом кварталу ове године износе 1.100,7 млрд. РСД и чине 59,2% укупне пасиве (март 58,4%). Највећи проценат депозита чине депозити становништва са 45,7% (март 47,2%), затим депозити предузећа са 24,6% (март 24,3%) и страних лица са 10,8% (март 10,5%).

Девизни депозити чине 73,1% (март 73,2%), а динарски 26,9% укупних депозита (март 26,8%). Доминирају депозити по виђењу⁵ са 49,5% (март 46,3%), а затим следе краткорочно орочени депозити са 46,5% (49,5%). Дугорочни депозити чине свега 3,9% укупних депозита (март 4,3%).

⁵ Депозити без иницијалне рочности, без утврђеног рока и до 14 дана.

Табела 9 – Преглед укупних депозита према рочности (у млрд РСД)

		Б.У.Р.	<14д	0.5-1м	1-3м	3-6м	6-12м	>12м	Б.П.Р.	Укупно
2009	Јун	434	110	91	187	173	61	43	1	1.101
	Март	381	107	94	204	88	136	45	1	1.055
2008	Децембар	371	133	81	180	78	137	45	0	1.025
	Септембар	395	127	102	187	65	62	44	0	983

Б.У.Р. – без утврђене рочности; Б.П.Р. – без преостале рочности

Укупни депозитни потенцијал је у односу на први квартал ове године, забележио повећање од 45,2 млрд. РСД односно 4% (укупно од почетка године 76 млрд. РСД односно 7%). У посматраном периоду све категорије депонената осим банака су забележиле повећање (банке мање за 6 милијарди РСД, а у односу на почетак године за 64 милијарде РСД). Депозити других предузећа, категорије остало и јавних предузећа су највише допринеле повећању укупних депозита са 14, 14 и 10 милијарди РСД доприноса повећању. Структура појединих депонената није значајније измењена у односу на претходни квартал.

Пет, односно десет банака са највише прикупљених депозита, учествује са 50,9%, односно 72,8% респективно, у укупним депозитима банкарског сектора. *ННИ* индекс концентрације депозита износи 767.

Табела 10 – Преглед показатеља концентрације депозита банкарског сектора

Година	Месец	Учешће првих 5	Учешће првих 10	<i>ННИ</i>
		банака (%)	банака (%)	Депозити
2009	Јун	50,90%	72,79%	767
	Март	51,07%	71,70%	758
2008	Децембар	49,79%	71,66%	693
	Септембар	49,42%	72,74%	705

Од категорије активе, кредита и депозита, највећи ниво концентрације, како за првих 5 тако и за првих 10 банака, је управо код депозита. Иако је показатељ концентрације депозита, Хиршман Хефиндал Индекс, на свом историјском максимуму (посматрано од јула 2008. године) и такође изнад *ННИ* индекса којим је мерено тржишно учешће активе и кредита, он је ипак и даље значајно испод границе од 1000 која означава постојање умерене концентрације.

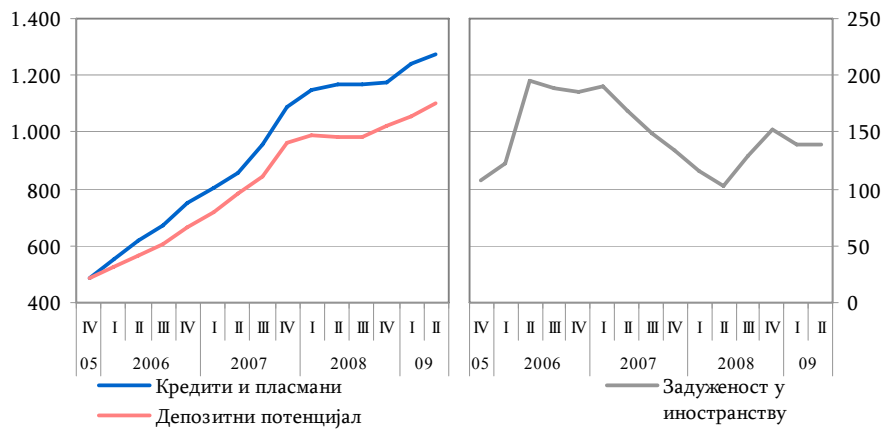
Кредитна задуженост банкарског сектора у иностранству

Укупно кредитно задужење банкарског сектора у иностранству (кредити добијени од страних банака и страних правних и физичких лица) износи 139 млрд.дин. и већим делом 60,9% (март 61,2%) је са роком

доспећа преко пет година, а 40% (март 43%) се односи на две банке у страном власништву.

Током другог квартала 2009. год. кредитна задуженост банкарског сектора у иностранству је незнатно повећана 0,32 млрд.дин.

График 4 – Кредити⁶, депозити и кредитна задуженост банака

⁶ Са репо пласманима НБС.

Ризици у банкарском сектору

1. Кредитни ризик

1.1. Квалитет билансне и ванбилансне активе

Народна банка Србије је, својом Одлуком о класификацији билансне активе и ванбилансних ставки, прописала да банке, ради адекватног и ефикасног управљања ризицима којима су изложене, своја укупна потраживања, која представљају кредитни ризик, квартално, а зависно од процене њиховог степена наплативости и процене финансијског стања дужника, класификују у пет категорија. То значи да банке класификују део потраживања који представља тзв. ризичну билансну и ванбилансну активу односно, не само кредите, него и друге ставке билансне активе, као и одређене ванбилансне ставке, дефинисане поменутом Одлуком.

С обзиром на то да су новом Одлуком о класификацији билансне активе и ванбилансних ставки банке, измењени критеријуми за класификацију потраживања⁷, најлошије класификованом активом сматрају се потраживања класификована у категорије Г и Д. Ризична (класификована) актива у другом кварталу 2009. године износи 1.888 милијарди РСД (март 1.925 млрд. РСД) и чини 39,9% бруто билансне активе и ванбилансних ставки (март 44,1%). Укупно класификована актива је смањена између два квартала за 37 милијарди РСД што представља смањење од близу 2%. Најлошије класификована потраживања износе 347 милијарди РСД (март 289 млрд. РСД) и тренд њиховог раста се наставља, уз повећано учешће у укупно класификованој активи које на крају другог квартала износи 18,4% (март 15%).

Табела 11 - Преглед класификоване билансне и ванбилансне активе (млрд РСД)

	Укупно класификована актива	Класификована актива		Г + Д / укупно класификована актива (%)	
		А+Б+В	Г+Д		
Јун, 2009.	Билансна актива	1.266	983	283	22,3
	Ванбилансне ставке	622	558	64	10,3
	УКУПНО	1.888	1.541	347	18,4
Март, 2009.	Билансна актива	1.270	1.031	239	18,80
	Ванбилансне ставке	656	605	50	7,68
	УКУПНО	1.925	1.636	289	15,01
Децембар, 2008	Билансна актива	1.178	982	196	16,64
	Ванбилансне ставке	662	624	38	5,78
	УКУПНО	1.840	1.605	234	12,73

⁷ Измене се односе на број дана доцње као услов за класификацију

Сектор за контролу пословања банака

Септембар, 2008	Билансна актива	1.078	914	164	15,20
	Ванбилансне ставке	590	549	40	6,86
	УКУПНО	1.668	1.464	204	12,25

Укупно обрачуната посебна резерва за процењене губитке по основу класификоване билансне активе и ванбилансних ставки је повећана за 14% и износи 323,5 милијарди РСД (март 283,3 млрд. РСД). Исправке вредности билансне активе и резервисања по ванбилансним ставкама износе на крају другог квартала 135,1 милијарди РСД (март 125,9 млрд. РСД).

1.2. Проблематични кредити (non performing loans – NPL)

Према подацима из Извештаја о структури проблематичних кредита које банке достављају Народној банци Србије, са 30.06.2009. године показатељ учешћа проблематичних кредита у укупно одобреним кредитима на нето нивоу износи 9,74%.

Табела 12 - НПЛ секторска структура (%)

	Јун, 2009	Март, 2009.	Дец. 2008.	Сеп. 2008.
Финансијски сектор	10,53	8,93	0,36	0,31
Сектор јавних предузећа	1,41	2,2	1,14	0,74
Сектор других предузећа	14,08	11,6	7,11	5,82
Сектор предузетника	6,99	3,94	2,79	2,97
Јавни сектор	1,86	1,13	0,61	0,2
Сектор становништва	3,76	3,58	3,81	2,66
Сектор страних лица	2,24	1,67	2,75	3,65
Приватна домаћинства*	7,08	5,28	5,72	3,67
Сектор других комитената	11,26	2,78	2,07	1,93
УКУПНО	9,74	8,12	5,29	4,33

* Са запосленим лицима и регистровани пољопривредни произвођачи

Од наведених 9 сектора само је код једног сектора забележено смањење показатеља нето проблематичних кредита у односу на март 2009. године и то код сектора јавних предузећа са 2,2% на 1,41% на крају јуна.

Од осталих сектора највеће повећање су забележили сектори:

- Других комитената који су у другом кварталу на нивоу од 11,26% (+8,45 п.п. у односу на претходни квартал)
- Предузетници, на нивоу од 6,99% (+3,05 п.п.)
- Друга предузећа, на нивоу од 14,08% (+2,48 п.п.)
- Приватна домаћинства, на нивоу од 7,08% (+1,8 п.п.)
- Финансијски сектор, на нивоу од 10,53% (+1,6 п.п.)

Најбитнији сектор других предузећа је наставио са трендом раста учешћа нето проблематичних кредита у укупно одобреним кредитима са нивоом од 14,08% на крају другог квартала ове године (први квартал 11,6%). Са стањем на крају јуна, сектору других предузећа је одобрено око 80% укупног износа нето проблематичних кредита банкарског сектора.

Проблематични кредити физичким лицима (Табела 13) су повећали учешће и у другом кварталу 2009. износе 4,06%. Потрошачки кредити и минусни салдо по текућим рачунима су једине категорије које имају мање учешће нето проблематичних кредита у односу на претходни квартал и на нивоу су од 2,47% и 3,34% респективно (3,88 и 3,58% на крају првог квартала респективно). Највеће повећање бележе категорије обављање других делатности, пољопривредна делатност и категорија остало са 6,03; 7,45 и 15,2% респективно (3,23; 5,82 и 14,3% на крају првог квартала респективно)

Табела 13 - НПЛ физичка лица (%)

	Јун, 2009	Март, 2009.	Дец. 2008.	Сеп. 2008.
Готовински кредити	4,53	4,09	4,61	2,97
Кредитне картице	1,99	1,58	1,77	1,66
Минусни салдо по текућим рачунима	3,34	3,58	2,69	2,58
Потрошачки кредити	2,47	3,88	2,59	3,88
Пољопривредна делатност	7,45	5,82	5,74	3,06
Обављање других делатности	6,03	3,23	1,75	1,43
Стамбена изградња	3,21	3,02	3,58	1,82
Остало	15,2	14,29	5,9	6,92
УКУПНО	4,06	3,62	3,63	2,58

Најзначајније категорије нето проблематичних кредита физичким лицима представљају кредити за стамбену изградњу, који у јуну чине 34% укупних проблематичних кредита физичким лицима са показатељем односа са укупним стамбеним кредитима од 3,21% (3,02% претходни квартал) и готовински кредити са учешћем од 25% и показатељем од 4,53% (4,09% претходни квартал).

2. Ризик ликвидности

Просечан месечни показатељ ликвидности за целокупан банкарски сектор за јун 2009. године износи 1,8. Државне и стране банке се налазе на нивоу од 1,9 односно 1,7 респективно док су приватне банке на значајније вишем нивоу од 2,4.

Ликвидност банкарског сектора мерена поменутиим показатељем се може сматрати задовољавајућом с обзиром на регулаторни минимум од 1.

Истовремено ликвидна актива на крају другог квартала 2009 године износи око 593 милијарде РСД (534 милијарде РСД на крају првог квартала) и чини око 32% укупне биласне активе банкарског сектора. Ликвидна актива се највећим делом састоји од готовине и готовинских еквивалената, девизне обавезне резерве код НБС и кредита по репо трансакцијама са НБС.

Однос ликвидне активе и укупних краткорочних депозита који подразумевају и депозите по виђењу, износи 0,56 на крају другог квартала ове године (за становништво 1,26).

Уколико посматрамо краткорочне депозите са роком доспећа до 3 месеца однос ликвидне активе и на тај начин дефинисаних депозита је још повољнији и креће се на нивоу од 0,72 (у свим посматраним кварталима осим у претходом кварталу када је био нешто нижи са показатељем од 0,68).

Однос укупне ликвидне активе и укупних депозита по виђењу за последња четири квартала ни у једном тренутку није испод 1 (за депозите по виђењу становништва тај показатељ је у другом кварталу на нивоу од 3,17).

Детаљнији преглед нивоа и кретања поменутих показатеља се налази у наредној Табели 16 и Графику 5.

График 5. - Просечни месечни показатељ ликвидности за укупан банкарски сектор и за поједине групе банака

Током три посматрана месеца, просечни месечни показатељ ликвидности појединачних банака био је у прописаним оквирима.

Табела 16 – Кретање ликвидне aktive банкарског сектора

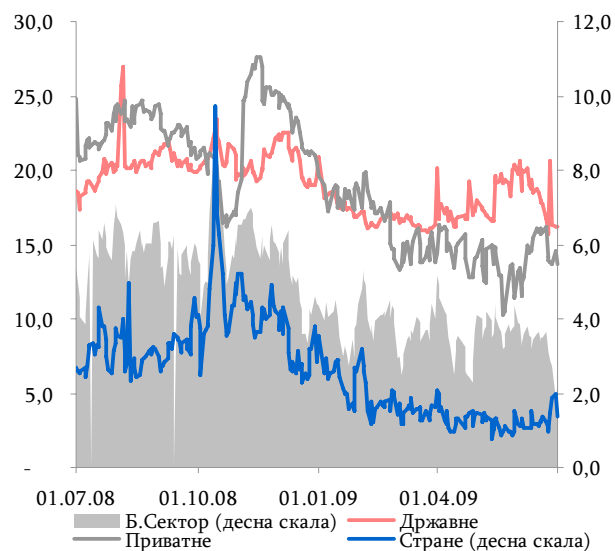
	ЛА* (млрд. РСД)	ЛА / Укупна актива	Укупни депозити					Становништво		
			ЛА / Депозити	По виђењу	ЛА / К.Р.**	ЛА / У.К.Р.***	ЛА / Депозити	По виђењу	ЛА / У.К.Р.***	
2009	Јун	593	0,32	0,54	1,09	0,72	0,56	1,18	3,17	1,26
	Март	534	0,3	0,51	1,09	0,68	0,53	1,09	3,19	1,17
	Децембар	548	0,31	0,53	1,09	0,72	0,56	1,21	3,31	1,29
2008	Септембар	584	0,34	0,59	1,12	0,72	0,62	1,25	2,94	1,34

* ЛА – ликвидна актива (обухвата готовину и готовинске еквиваленте, депоноване вишкове ликвидних средстава, опозиве депозите и кредите, кредите по репо трансакцијама, обавезну резерву код НБС, преконоћне позајмице, ХоВ по фер вредности кроз биланс успеха и ХоВ које су расположиве за продају
 ** К.Р. – краткорочни депозити са доспећем до 3 месеца (обухватају и депозите по виђењу)
 *** У.К.Р. – краткорочни депозити са доспећем до 1 године (обухватају и депозите по виђењу)

3. Девизни ризик

Показатељ девизног ризика банкарског сектора на дан 30.06.2009. године износи 2,22% регулаторног капитала, при чему се за други квартал поменути показатељ кретао од минималних 1,85% до максималних 4,89%. Детаљнији преглед кретања поменутог показатеља према власничкој структури је дат у Графику 6 у наставку.

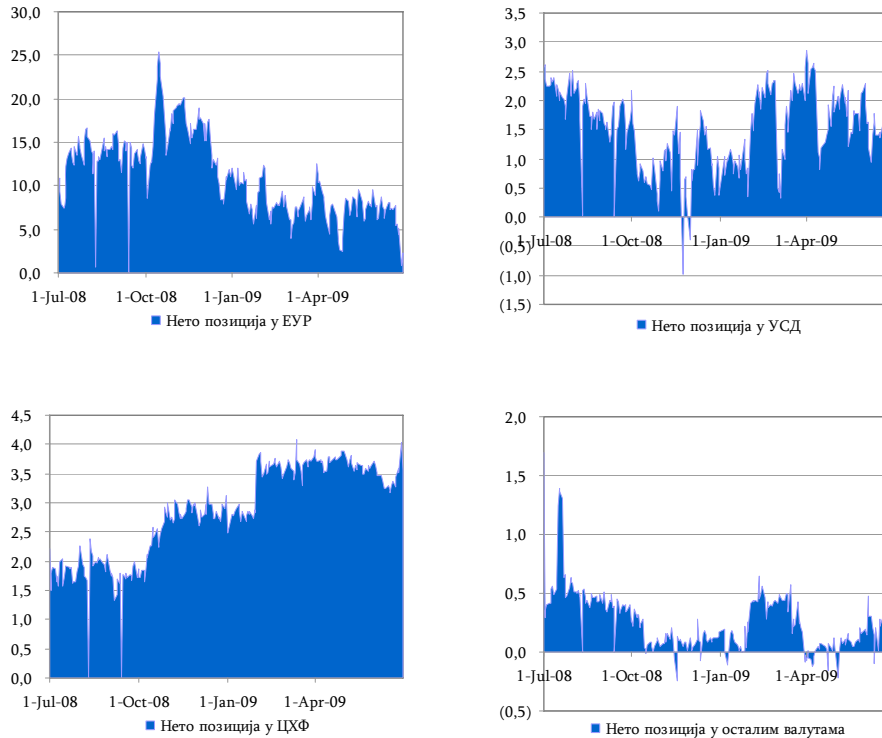
График 6 – Кретање показатеља девизног ризика (у % регулаторног капитала)

Банкарски сектор Србије посматрано од јула 2008. године (тј. од увођења новог начина обрачуна показатеља девизног ризика) има нето дугу отворену девизну позицију. У свим валутама осим УСД (врло кратак временски период) и валутама у категорији Остало (такође у краћем временском периоду), банкарски сектор од јула 2008. године у континуитету има нето дугу позицију.

Детаљнији приказ кретања нето отворене позиције по појединим валутама (ЕУР, УСД, ЦХФ и остало) за последња четири квартала, је дат у Графику 7.

График 7 – Приказ кретања нето отворене позиције у одређеним валутама за период јул 2008 – јун 2009.

Адекватност капитала

Показатељ адекватности капитала банкарског сектора повећан је у односу на прошли квартал са 20,81% на 21,16%. На тај начин благи тренд смањења адекватности капитала банкарског сектора је заустављен у другом кварталу 2009. године.

Иако је дошло до смањења регулаторног капитала од 3,3 милијарде РСД (око 1%), такво смањење је мање него што је смањена укупна ризична актива – мања за 43,4 милијарде РСД или око 3%. Као резултат, показатељ адекватности капитала је повећан на 21,16%.

Регулаторни капитал је смањен због повећања одбитних ставки од капитала за 22,3 милијарде РСД (највећим делом због недостајућег износа посебне резерве за процењене губитке – 21,9 милијарде) док су истовремено основни капитал као и допунски 1 и 2 повећани за 19,1 милијарду РСД.

Основни капитал је повећан услед издвајања додатног износа резерви за процењене губитке за приближно 8,9 милијарди РСД, док се узрок

повећања допунског капитала 1 и 2⁸ налази у измењеној одредби Одлуке о адекватности капитала којом се дозвољава да субординиране обавезе које се укључују у капитал могу да буду максимално 75% вредности основног капитала. До ове измене⁹ из јуна 2009. године, донете са циљем пружања подршке очувању финансијске стабилности у Републици Србији, важило је правило да износ субординираних обавеза не може да пређе износ од 50% вредности основног капитала. На тај начин, банке су искористиле дату могућност и у другом кварталу ове године значајније смањиле износ одбитне ставке од допунског капитала 1 у виду субординираних обавеза преко новог лимита од 75% основног капитала.

Укупна ризична актива је превасходно смањена због умањења кредитним ризиком пондерисане aktive од 40,8 милијарде РСД. Свој допринос умањењу укупне ризичне aktive је дала и категорија изложености девизном ризику која је мања за 3,4 милијарде РСД.

Табела 17– Елементи капитала и ризичне aktive (млрд. РСД)

	Јун, 2009.	Март, 2009.	Децембар, 2008.	Септембар, 2008.
1. Капитал	350,5	353,8	363,8	346,2
i. Основни капитал	392,7	385,8	378,9	363,8
ii. Допунски капитал 1 и 2 који се укључују у капитал банке	84,7	72,5	70,8	65,0
iii. Одбитне ставке од капитала	126,8	104,5	85,8	82,5
2. Укупна ризична актива	1.656,7	1.700,1	1.662,3	1.486,3
i. Актива пондерисана кредитним ризиком	1.634,6	1.675,4	1.633,8	1.455,0
ii. Изложеност девизном ризику	19,7	23,1	25,9	27,9
iii. Остали тржишни ризици	2,4	1,6	2,7	3,4
3. Показатељ адекватности капитала (%)	21,16	20,81	21,89	23,30

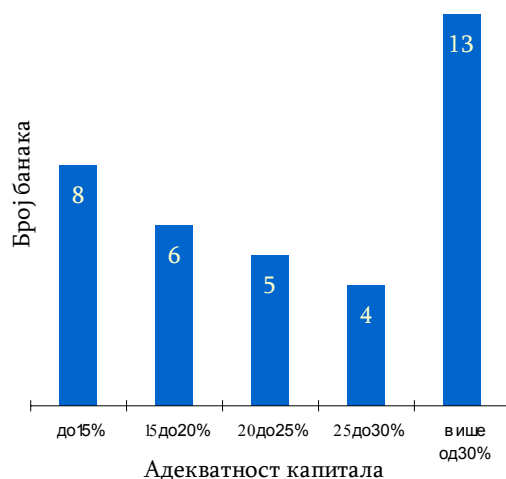
У наставку је дат графички приказ распореда банака у банкарском сектору Србије према висини показатеља адекватности капитала за други квартал 2009. године.

⁸ Допунски капитал 2 од увођења нове регулативе од јула прошле године износи 0.

Целокупно повећање Допунског капитала 1 и 2 се односи заправо на допунски капитал 1.

⁹ Одлука о допуни одлуке о привременим мерама за очување финансијске стабилности, тачка 3а., став 1 („Службени гласник РС“, 43/2009)

График 8 – Распоред банака према показатељу адекватности капитала за јун 2009. године

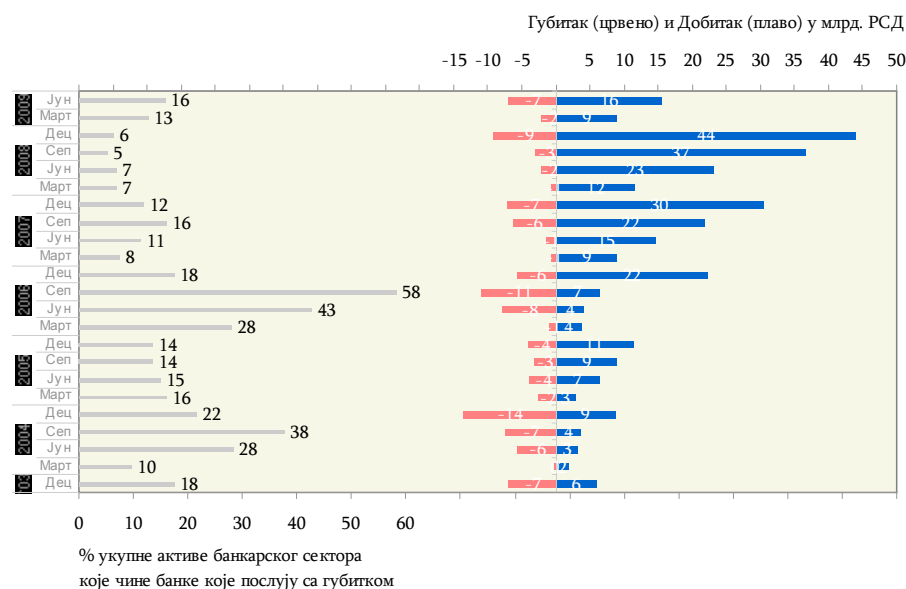

У банкарском сектору Србије у другом кварталу 2009. године послује 14 банака са показатељем адекватности до 20%, 9 банака са показатељем између 20 и 30% и чак 13 банака са показатељем адекватности већим од 30%. Једна банка која је под привременим мерама НБС, је у другом кварталу имала показатељ адекватности испод 12%.

Показатељи профитабилности пословања банкарског сектора

Банкарски сектор је за првих шест месеци 2009. године остварио добитак пре опорезивања у висини од 8,75 милијарди РСД. Добитак је мањи за 58,1% у односу на исти период 2008. године када је остварени резултат износио 20,89 милијарди РСД. За првих шест месеци ове године, 13 банака које чине збирно око 16% укупне билансне активе сектора је пословало са губитком. У претходном кварталу са губитком је пословало 11 банака које су чиниле 13% укупне билансне активе. Од почетка године је приметан значајан тренд повећања броја банака које послују са негативним пословним резултатом с обзиром да је крај прошле године са губитком завршило свега око 6% банкарског сектора.

График 9. Остварени резултат банкарског сектора и учешће банака које су пословале са губитком у укупној активи банкарског сектора

Покриће оперативних расхода нето приходом од камата се и даље може сматрати задовољавајућим за банкарски сектор, имајући у виду да су нето приходи од камата (почев од марта 2008. године) довољни за њихово потпуно покриће – за други квартал 2009. године показатељ је на нивоу од 1,09x (март 1,07x). Уз додатак и нето прихода од накнада поменуто покриће оперативних расхода за други квартал ове године је 1,43x (март 1,41x).

Детаљнији преглед нивоа и кретања поменутих показатеља се налази у наредној табели.

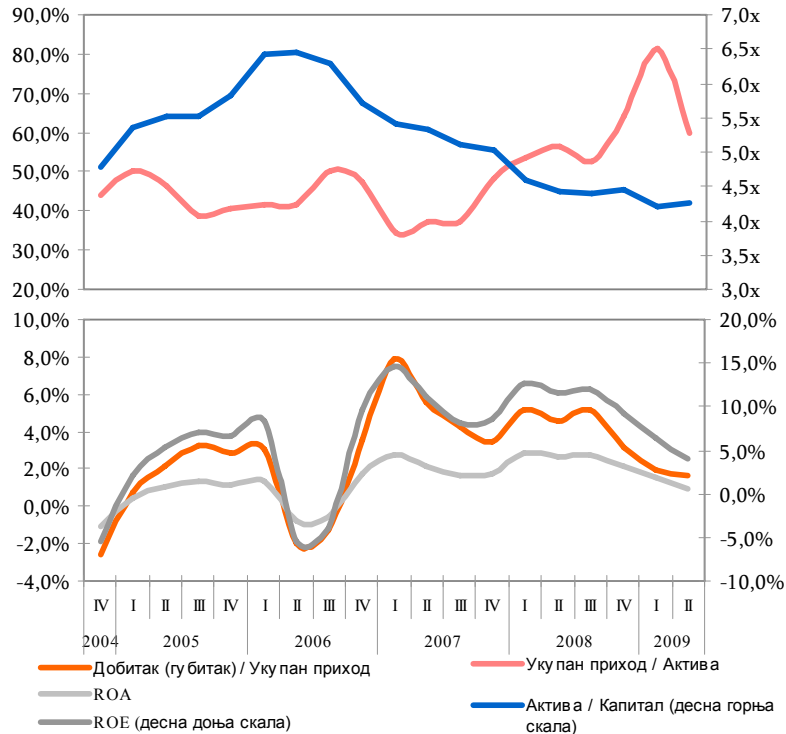
Табела 18 Профитабилност банкарског сектора – Остварени резултат и покриће оперативних расхода

		Добитак (губитак)* (млрд РСД)	Добитак (губитак)* (млрд РСД) -по кварталима-	Нето приход од камата / Оперативни расходи	Нето приход од камата и накнада / Оперативни расходи
2009	Јун	8,75	1,89	1,09	1,43
	Март	6,86	6,86	1,07	1,41
2008	Децембар	34,74	1,06	1,11	1,46
	Септембар	33,68	12,79	1,12	1,54
	Јун	20,89	9,87	1,12	1,53
	Март	11,02	11,02	1,06	1,49
2007	Децембар	23,27	7,66	0,88	1,26
	Септембар	15,61	2,30	0,92	1,32
	Јун	13,31	5,06	0,92	1,31
	Март	8,25	8,25	0,93	1,34
2006	Децембар	16,53	20,95	0,79	1,16
	Септембар	(4,42)	(0,65)	0,78	1,15
	Јун	(3,77)	(6,42)	0,75	1,13
	Март	2,65	2,65	0,81	1,22
2005	Децембар	7,27	1,64	0,81	1,24
	Септембар	5,63	2,97	0,86	1,32
	Јун	2,66	2,17	0,86	1,31
	Март	0,49	0,49	0,88	1,32
2004	Децембар	(4,99)	/	0,74	1,18

* Пре опорезивања

Декомпозиција финансијског резултата пословања за банкарски сектор према *DuPont* методологији је дата у наставку у Графику 10 као и у Табели 19.

График 10 – DuPont декомпозиција профитабилности банкарског сектора (Децембар 2004 – Јун 2009)

Табела 19 – Квартални преглед профитабилности банкарског сектора – DuPont декомпозиција (подаци сведени на годишњи ниво)

		Добитак (губитак) / Укупан приход	Укупан приход / Актива	ROA	Актива / Капитал	ROE
		1	2	3=1x2	4	5=3x4
2009	Јун	1,61%	59,86%	0,96%	4,26	4,10%
	Март	1,90%	81,30%	1,50%	4,20	6,40%
2008	Децембар	3,20%	64,10%	2,10%	4,46	9,30%
	Септембар	5,20%	52,50%	2,70%	4,39	12,00%
	Јун	4,60%	56,50%	2,60%	4,43	11,50%
	Март	5,20%	53,50%	2,80%	4,58	12,70%
2007	Децембар	3,50%	48,40%	1,70%	5,02	8,50%
	Септембар	4,30%	37,20%	1,60%	5,12	8,20%
	Јун	5,60%	37,20%	2,10%	5,34	11,20%
	Март	7,90%	34,30%	2,70%	5,40	14,70%
2006	Децембар	3,60%	47,40%	1,70%	5,72	9,70%
	Септембар	-1,30%	50,20%	-0,60%	6,30	-4,00%
	Јун	-2,00%	41,40%	-0,80%	6,44	-5,50%
	Март	3,10%	41,60%	1,30%	6,43	8,40%
2005	Децембар	2,80%	40,60%	1,10%	5,82	6,60%

Сектор за контролу пословања банака

Септембар	3,30%	38,50%	1,30%	5,53	7,00%
Јун	2,10%	46,60%	1,00%	5,51	5,30%
Март	0,70%	50,00%	0,40%	5,35	2,00%
2004 Децембар	-2,60%	43,90%	-1,10%	4,78	-5,40%

Преглед профитабилности банкарског сектора је неопходно посматрати и кроз додатну декомпозицију биланса успеха која је дата у наредној табели.

Табела 20 – Профитабилност банкарског сектора – Декомпозиција биланса успеха (подаци сведени на годишњи ниво)

		као % просечне активе									
		Нето камате	Нето камате и накнаде	Нето ефекат курса*	Нето остали приходи**	Кредитни губици***	Оперативни расходи	Резултат пре опроезивања (ROA)	Актива / Капитал	Принос на капитал (ROE, %)	
		1	2	3=1+2	4	5	6	7	8=3+4+5+6+7	9	10=8x9
2009	Јун	5,35	1,69	7,04	0,83	0,16	(2,15)	(4,92)	0,96	4,26	4,10
	Мај	5,31	1,66	6,98	0,94	0,20	(1,51)	(4,96)	1,65	4,23	6,98
	Април	5,22	1,73	6,94	1,03	0,22	(1,65)	(5,01)	1,54	4,22	6,51
	Март	5,25	1,66	6,90	1,12	0,28	(1,83)	(4,94)	1,53	4,20	6,44
	Фебруар	5,31	1,60	6,91	1,33	0,31	(0,90)	(4,83)	2,82	4,20	11,83
	Јануар	5,11	1,73	6,83	2,31	0,06	(0,95)	(4,64)	3,61	4,23	15,27
2008	Децембар	5,70	1,83	7,53	1,01	0,33	(1,56)	(5,24)	2,08	4,46	9,28
	Новембар	5,37	1,98	7,34	1,02	0,24	(0,87)	(4,97)	2,77	4,45	12,33
	Октобар	5,42	1,99	7,41	1,00	0,26	(0,90)	(4,95)	2,83	4,43	12,53
	Септембар	5,46	2,01	7,47	0,75	0,29	(0,81)	(4,96)	2,74	4,39	12,03
	Август	5,45	2,02	7,48	0,81	0,31	(0,64)	(5,00)	2,96	4,38	12,96
	Јул	5,46	2,06	7,52	0,88	0,33	(0,86)	(5,03)	2,84	4,36	12,41

*Збир нето курсних разлика и нето промене вредности имовине и обавеза

**Приходи од дивиденди и учешћа, ХоВ и остали приходи

***Нето исправке вредности и резервисања

Агрегатни извештај о приходима и расходима

Банкарски сектор је за првих шест месеци 2009. године пословао са кумулативним добитком пре опорезивања од 8.747 милиона РСД. Тринаест банака је пословало са губитком, док је 21 банка исказала позитиван финансијски резултат.

Детаљнији приказ прихода и расхода је дат у Табели 21 у наставку.

Табела 21 – Агрегатни извештај о приходима и расходима (у милионима РСД)

Позиција	Дец-07	Дец-08	Јун-09
НЕТО ДОБИТАК/ГУБИТАК ПО ОСНОВУ КАМАТА	63.404	95.935	48.662
Приходи од камата	106.942	157.770	83.860
Расходи од камата	(43.538)	(61.835)	(35.198)
НЕТО ДОБИТАК/ГУБИТАК ПО ОСНОВУ НАКНАДА И ПРОВИЗИЈА	27.451	29.832	15.335
Приходи од накнада и провизија	34.433	38.954	20.672
Расходи од накнада и провизија	(6.983)	(9.122)	(5.337)
НЕТО ДОБИТАК/ГУБИТАК ПО ОСНОВУ КАМАТА, НАКНАДА И ПРОВИЗИЈА	90.854	125.767	63.997
НЕТО ДОБИТАК ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ ХОВ	3.293	926	61
Добици по основу хартија од вредности	3.295	1.195	292
Губици по основу хартија од вредности	(2)	(269)	(231)
НЕТО ПРИХОДИ/РАСХОДИ ОД КУРСНИХ РАЗЛИКА	6.959	(53.201)	(24.484)
ПРИХОДИ ОД ДИВИДЕНДИ И УЧЕШЋА	1.081	985	30
ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	53.445	81.473	51.012
РАСХОДИ ИНДИРЕКТНИХ ОТПИСА ПЛАСМАНА И РЕЗЕРВИСАЊА	(61.149)	(103.899)	(68.713)
ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ	(72.712)	(87.189)	(45.169)
НЕТО ПРИХОДИ/РАСХОДИ ОД ПРОМЕНЕ ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ И ОБАВЕЗА	1.702	70.094	32.013
Приходи од промене вредности имовине и обавеза	64.271	209.070	103.463
Расходи од промене вредности имовине и обавеза	(62.569)	(138.976)	(71.450)
ДОБИТАК/ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА	23.473	34.956	8.747
Добитак из пословања које се обуставља	0	0	0
Губитак из пословања које се обуставља	0	0	0
ДОБИТАК/ГУБИТАК ПЕРИОДА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	23.473	34.956	8.747

Нето ефекат курсних разлика и промене вредности имовина и обавеза је позитиван – око 7,5 млрд РСД (до марта 4 млрд.дин). Приходи по основу камата и накнада су са учешћем од 19,2% (март 14,2%), док су расходи по основу камата и накнада 7,6% укупних расхода (март 5,9%).

Табела 22 – Преглед показатеља конкурентности банкарског сектора – Укупан приход

Година	Месец	Учешће првих 5 банака (%)	Учешће првих 10 банака (%)	ННУ Укупан приход
2009	Јун	50,01	72,26	726
	Март	52,37	74,63	772
2008	Децембар	50,91	74,28	740
	Септембар	47,96	72,56	679

Показатељ учешћа првих 5 банака у укупним приходима је у односу на прошли квартал смањен за око 2,3% као и учешће првих 10 банака за око 2,4%. Последично, ННІ индекс је смањен са 772 на 726 индексних поена.

Концентрација није присутна мерено показатељем ННІ, иако је за укупне приходе овај показатељ од свих до сада посматраних категорија најпроменљивији.

II. Регулаторна активност Народне банке Србије

У оквиру своје регулаторне надлежности (у области контроле пословања банака), Народна банка Србије је током другог квартала 2009. године донела, односно извршила измене и допуне следећих прописа:

- **Одлука о посебним мерама подршке финансијској стабилности земље („Службени гласник РС“, бр. 34/2009)**, којом се, почевши од 8. маја 2009. године, као посебне мере подршке банкама у циљу очувања финансијске стабилности земље уводе: одобравање банкама кредита за очување динарске ликвидности са роком доспећа од најдуже 12 месеци и омогућавање банкама да обављају девизне своп трансакције са Народном банком Србије. Ради коришћења тих посебних мера, банке су биле дужне да, најкасније до 10. маја 2009. године Народној банци Србије доставе писмену изјаву потписану од стране чланова извршних одбора да ће:
  - својим дужницима омогућити конверзију кредита у страним валутама и индексираних страним валутама у динарске кредите, без наплате додатних накнада и провизија од дужника и у складу с прописима и интерним процедурама за управљање ризицима банке,
  - својим дужницима омогућити измену услова отплате дуговања у складу с прописима и интерним процедурама за управљање ризицима банке, и то продужењем рока отплате за најмање 12 месеци, односно, ако је продужење дуже, за најмање петину преосталог рока отплате, на начин којим се обезбеђује умањење месечне обавезе дужника или изменом услова отплате тако да се месечна обавеза дужника умањи за најмање 20%,
  - Народну банку Србије, на основу обавезе коју су преузели акционари банке, извештавати о изложености банкарске групе којој банка припада на начин и у роковима које утврди Народна банка Србије,

као и писмену изјаву потписану од стране акционара да ће:

- изложеност банкарске групе којој банка припада одржавати током 2009. и 2010. године најмање на нивоу од 31. децембра 2008. године,
- обезбедити одржавање показатеља адекватности капитала и показатеља ликвидности банке најмање на прописаним нивоу, а у случају да ти показатељи падну испод прописаног нивоа, у најкраћем року предузети све потребне активности у складу с прописима,
- ако резултати „стрес тестова“ које спроведе Народна банка Србије покажу да би показатељ адекватности капитала банке услед наступања сценарија предвиђених тим „стрес тестовима“ пао испод прописаног минимума, у сарадњи са Народном

банком Србије размотрити узроке таквих резултата и, у случају потребе, размотрити могућност спровођења превентивне докапитализације банке;

- **Одлука о допуни Одлуке о привременим мерама за очување финансијске стабилности у Републици Србији („Службени гласник РС“, бр. 43/2009)**, којом се, почевши од 6. јуна 2009. године, изузетно од одредаба Одлуке којом се уређује управљање ризицима банке, максимална вредност показатеља девизног ризика банке повећава на 20% и, изузетно од одредаба Одлуке којом се уређује адекватност капитала банке, максимални износ субординираних обавеза које се могу укључити у капитал банке повећава на 75% основног капитала банке;
- **Упутство о извештајима банака о извршавању обавеза из Одлуке о посебним мерама подршке финансијској стабилности земље („Службени гласник РС“, бр. 43/2009)**, којом се прописује садржина, форма и учесталост извештаја о банака о извршавању обавеза из Одлуке о посебним мерама подршке финансијској стабилности земље;
- **Одлука о престанку важења Одлуке о привременим мерама за очување стабилности банкарског система у Републици Србији („Службени гласник РС“, бр. 44/2009)**, којом се Одлука о привременим мерама за очување стабилности банкарског система у Републици Србији ставља ван снаге, почевши од 10. јуна 2009. године;
- **Одлука о престанку важења Одлуке о усклађивању стања бруто пласмана одобрених становништву са основним капиталом банке („Службени гласник РС“, бр. 44/2009)**, којом се Одлука о усклађивању стања бруто пласмана одобрених становништву са основним капиталом банке ставља ван снаге, почевши од 10. јуна 2009. године;